

EESTI SPORDILEHT

EESTI SPORDI KESKLIIDU HÄÄLEKANDJA

Toimetus ja talitus: Tallinn, Lai t. 39/41. Postkast 70. Telefon 9-28. © Tellimise hind: aasta peale 700 marka, kuu peale 60 marka.
Eesti Spordileht ilmub iga neljapäev.

VII. aastakäik.

Neljapäeval, 15. aprillil 1926. a.

VII. aastakäik.

Suursaavutustest ja kiirjooksust.

Hubert Houben.

Teadagi ei ole suursaavutus ainsam eesmärk sportlasele, kuid ta on eesmärk, ja tõesti erakordselt kaaluv, mille tähtsust ka see tunnustama peab, kes oma kehaehituse tõttu suursaavutuste püstitamisel küsimuse alla ei kuulu, või oma isiklikult erineva seisukohaga suursaavutuse poole ei püüa. Suursaavutused olid tegelikult tõukejõud spordiliikumise arenemises, ja tänu nendele on spordiliikumine populaarseks ja miljonite inimeste poolt harrastatavaks saanud. See asjaolu on seda kaaluvam, et ta sel ajal aktuaalseks sai, kui tehnika ja tööstus massi ikka enam lõdvematele elukommetele kihutas. Tehniliste abinõude kasutatavus lõi inimestel eksliku ettekujutuse, nagu oleks inimese kehaline tegevus täielikult või suurel määral ülearuseks muutunud ja ülesanded, mida inimesed seni füüsilise jõuga toiminud, nüüd tervena masinatele langenud.

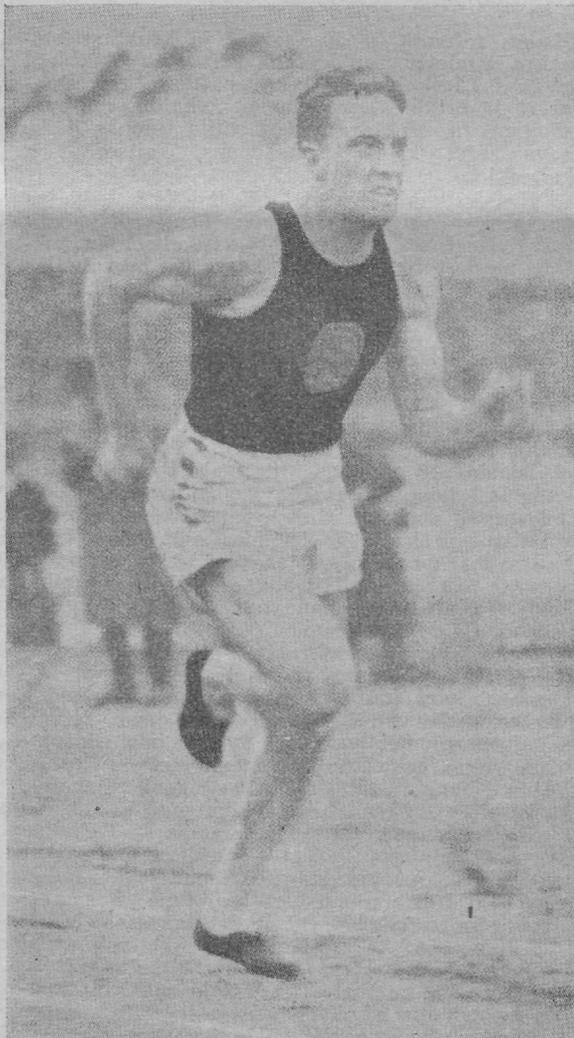
Siin lõi sport terve vastukaalu, ta oskas ka massi kohe vaimustada. Mass vajab tugevaid vahendeid, et liigutatud saada; võib rõõmustada, et niisuguseks vahendiks on suursaavutus, rekord. Tegelikult peab seda abinõu nii kasutada oskama, et mass nagu üksikki enese parima ja kõrgeima poole saaks virgutatud.

Suursaavutused panevad järelemõtlemata ja avaldavad aukartust pealtvaatajates ja kihutavad edasipüüdmisele kõiki sportijaid. Kui tugevalt see asjaolu kergejõustikus mõjub, näitab saavutuste tasapinna hiiglatõus viimaste aastakümnete jooksul. Mitte hüpete viisi vaid pikaldase tõusuga on käinud edenemine, tugevaimaid heites tipuni, tugevaid tõstes tasapinnani, kus varem eelmised olid üksikult hiilganud.

Suursaavutuste kõrge väärtus seisab seega väljaspool igasugust kahtlust. Küsimusele, mis siin loomulikult kerkib, missugune on kohasem ja lubavam tee suursaavutuse, vastaks ma lühidalt: Suursaavutuse jõutakse sihi- ja tahtekindla kontsentratsiooniga mingil alal ja eksimatu treeninguga.

Kontsentratsioon ja sihikindlus.

Kontsentratsioon on möödapääsematult vajalik, ilma temata ei ole ühegi püsiva

Loren Murchison,

maailma kiireim sprinter siserajal ja õige lühidatel maadel. Murchison on kõige nobedam startija suursprinterite hulgas. Murchison vigastas ennast hiljuti tugevalt sisevõistlustel ja peab vist eelolevaks hooajaks jooksurajalt eemale jääma.

saavutuse võitmine võimalik. Lõpulikult võib sarnast nähtust kõigil inimese tegevuse aladel kokku võtta: Ilma kõige jõu koondamiseta eesmärgile ei jõuta keskpärasusest kõrgemale. Kes

eriliselt hea füüsilise konstitutsiooni tõttu väljajaateid suursaavutuseks omab, ei tohi oma küünalt vaka alla peita. Ta peab neid vastuksa võimalikult täiuslikul kujul väljendama. See on aga ainult siis võimalik, kui ta ülesehitavalt ja põhjalikult oma keha arendamisele terve energiaga andub, praktilised ja tehnilised kogemused tervikuliselt rakendab ja lõpueesmärgile kontsentreerib.

Ma ei taha sellega ülistuskõnet pida ühekülgsel spetsialiseerimisel, kuid tegelikult on olukord sarnane. Rekordide saavutamiseks tuleb arvestada ka kõige edukamatel sportlastel kõige piiratuma ajaga, mis kõigub mõningate aastate ümber. Kui ta selle aja kasutab tervena, võib ta suursaavutuse jõuda, kui ta seda aga killustab, on ta oma võimaluse igaveseks kaotanud. On samahea kui võimata, et üheaegselt näit. kettaheites ja kaugushüppes või kuulitõukes ja kõrgushüppes rekordini jõutakse, ja ei ole usutav, et üheaegselt võib rekorde püstitada kiir- ja kehvusjooksus. Kahte isandat ei saa korraga teenida. Täiendusharjutused on alati tulusad, isegi vajalised, kuid need peavad jääma ikka täiendusharjutusteks ja ainult vaheldusena treeningukavasse tulema. Rekordsportlane võib vastavatel eeltingimustel väljapaistvaks mitmevõistlejaks saada, kuid kunaski ei suuda väljapaistev mitmevõistleja ühel või mitmel alal tegelikkude suursaavutusteni jõuda.

Treeningumetodid.

Kiired jalad ei võida iseenesest ühtki jooksu. Ainult täiuslikult treeneeritud keha võib sprinteri loorbereid lõigata. Tuleb seetõttu hoolitseda, et ükski liiga noorelt või ilma igakülgse keha läbitöötamiseta spetsialiseerimisele ei asuks. Siiski peab sprinteri kehaarendamine teistsuguselt sündima kui turnijal või maadlejal, sest sprinteri esimene nõue on sündinud sprinterialendi kõrval kerged ja lõdvad luud-lihased.

Soovitavamaks harjutuseks talitreeningul pean ma sprinteril raskuste rebi-

Kongressi tulemused.

Kolm päeva tehti tublit tööd Raua tänava koolimajas. Asjalikkude referaatidega kujutati kogenumate eriteadlaste poolt üldise kehalise kasvatuse põhijooni, märgiti nende suhtuvust riigikaitse küsimustega, valgustati praegust olukorda välismaadel ja meil, võrreldi olusid, arvestati puudusi ja püstitati sihtjooni, mille najal võiks kehalist kasvatust kodumaal soovitava tasapinnale tõsta. Kokkuvõttes saavutati ümarik tervik, mis aluspinda edasisammumiseks peaks tähendama ja ühtlasi ka uut ajajärku meie kehalises kasvatuses.

Kongressi resolutsioonidel on loomulikult ainult siis reaalselt väärtust, kui tarvilikud ametiasutused neid omaks võtavad, kaaluvad neile tunnustavad ja nende teostamisele asuvad. Nad peavad leidma sealtpoolt oietimõistmist, kuid peavad eneses sisaldama ka sedavõrd positiivset ja reaalselt, mis ajatarvetele vastab ja ka teostamisvõimalikuna näib. Peetakse ju küllalt kongresse ja nene lõpmata pikad resolutsioonid kubi-sevad kaunitest sõnadest, kuid nad jäävad ikka sõnadeks ja paberiks, ilma et tegelik elu midagi nende läbi kaotaks või võidaks.

Seda ei saa öelda 2-se kehalise kasvatuse kongressi kohta. Ta ei olnud kokku kutsutud reoortikakunsti näitamiseks või mitteteadagi-tegemisest pääsmiseks, ta oli just ajanõuete välja kasvanud, temal koondusid tegelikud töömehed ja temalt oodati otsustust teatavate põlvete päevaküsimuste kohta, millest kogu seltskond ja ka vabariigi valitsus huvitatud. Nii olvat ajalehtede teadetele moodustatud ministrite komisjon, kellele ülesandeks kongressi tulemuste kohaselt põhivõimalikult tähtsusega kava eelkutselise ettevalmistuse alal välja töötada. See lubab eeldada kongressi soovide teostamist.

Neis ei olnud ka tõepoolest midagi hüpertroofilist, midagi pilvesse kargavat ja mitteteostatavat. Kuigi mõned neist õige nõudlikud isenesest olid ja nende teostamine suuremate kuludega seotud, on nad loomulikudest tarvetest välja kasvanud ja moodustavad kava lahutamatu osa, mida tahetakse Eestis noorsoo kasvatuses maksma panna, ilma milleta ei suudeta seda oieti läbi viia. Kulukuse mõttes seisab esikohal nimelt kehalise kasvatuse instituudi, spordiväljade, ujumisebasseinide ja võimluskoolide nõue. Kuid ka nende puhul on tegelikkuses võimalustega arvestatud ja niisugused terminid ette nähtud, et heal tahtmisel neist täielikult on võimalik kinni pidada ja et need vastavate asutuste eelarvetele liiga koormavaks ei muutu.

Teine osa resolutsioone sisaldab kehakultuurilise liikumise legaliseerimiskäigu jätkamist, kõrgemate lõpuintantside loomist, mis selle liikumise täielikult riikliselt tunnustatud nähtuseks kinnitaksid ja orgaaniliselt sobiva aparraadi selle alale looksid. Need mõeldavad asutused oleks — riikline kehalise kasvatuse nõukogu ja riigikogu rühmadevaheline spordisõprade koondus. Siin võivad ka mõned raskused ette kerkida, ilmsiks tulla kas näit. vastolu riigikogu kodukorraga või mingi muu, kuid heal tahtmisel saadakse neist jälle üle. Ja seda head tahtmist on teataval määral põhjust loota.

Kolmas liik resolutsioone sisaldab uususi spordiseltside seismise elu, siis koolide õppekavade ja juba algatatud seaduste või määruste lõpuliku läbiviimise kohta. Ka siin võivad ainelised kaalumised veidi takistada, kuid ka tagurised vaated. Nii võivad kehakultuuri sundusliku sisseviimise vastu ülikooli ehk sõdima hakata pehkinud korporatsioonikangelased ja joomakultuse austajad, kelle õllekohud ei taha hästi paenduda. Juba kehakultuuri sunduslikuks tegemisel saksa ülikoolides tõstis mõned meie mehed hädakisa.

Neljas ja oieti esikohal seisev osa on eelkutselise ettevalmistuse teostamine kehakultuuri abil, mis meie spordiliikumisele riiklisest vaatepunktist kaalu annab ja viimased kargud peaks ära lõoma spordivastastelt kodanlistest erakondadest spordi tulutuse kohta. Spordiliikumine oli küll senigi seda tendentsi väljendanud, jõuliste väljaastumistega oma võimsust tõendanud, kuid imelikul kombel armastati seda ikka mitte näha ja kuulda. Kui nüüd aga juba ministriumid spordiliikumise seisukohtadega esinevad, jääb vassinguteks väga vähe võimalusi.

Kongressi käigust on märkida, et koos oli üldse 133 saadikut, neist 35 spordiseltsidest, 38 kaitsevääst, 21 kaitseväest, 36 võiml. õpetajat ja 3 mitm. org. esitajat. Kongressi juhatusse valiti hrad: dr. Püümann, Kalmet, kol.-leitn. Traksmann; sekretariaati — Villemson, kapt. Margusson, Rosenberg, Betlem ja prl. Mamberg; mandaatkomisjoni — Visman, Hargel, major Mullas;

redaktsioonikomisjoni — Ever, major Masing, Vichman, Visman.

Avamiskõne peab korraldava toimkonna nimel Tõnson, mille järel kongressi tervitavad: sõjaminist. esitaja kindral Tõrvand, haridusminist. esitaja Mikkelsaar, kaitseväe ülema kolonel Roska, õpetajate liidu esimees Martinson, fõutervise seltsi esitaja dr. Madisson ja spordi keskkliidu esitaja Võntso.

Esimese referaadiga esineb võiml. õp. Idla — Kool ja kehaline kasvatuse — kes leiab, et senine võimlemistundide arv on väga väike olnud, ainult 1—2 tundi 36 nädalatunni juures. Siin peaks püütama tasakaalustada õppetundisid võimlemisega. Ka ei ole senine võimlemine olnud küllalt otstarbekohane. Ei ole soovitatav edaspidi mingist kindlast süsteemist kinni pidada, vaid igast süsteemist võtta, mis otstarbekohasem ja lähema ajaga võib suuremat tulu tuua. Resolutsioone ei esita.

Järgmisena refereerib võiml. õp. prl. Raudkatz — Kehaline kasvatuse naiskoolides. Ütleb, et nõrk, abitu naine ei ole meie ideaal, kes ei suuda enese eest seista, kuid teisest küljest ei ole seda ka naisatleet, kes püüab saavutustes meest aimata. Peab tarvilikuks, et võimlemisõpetajate kongressil vastuvõetud kavad saaksid tarvitusele võetud, toonitab tööstupidumise tähtsust õppe- ja raamatute kokkuseadmisel ja soovitatav võimlemis-inspektorite institutsiooni sisse seada. Esitab ka vastavad resolutsioonid.

Samal päeval kõneleb veel võiml. õp. M. Vichmann teemil — Kehaline kasvatuse meeskoolides. Rõhutab üldist kooli võimlemise nõrka tasapinda, eriti algkoolides ja tahaks näha, et ka algkoolides eriteadlased-õpetajad tegutsesid. Eelkutselise ettevalmistuse otsekohest viimist koolidesse ei pea kohaseks, soovitatav õpilaste rühmade asutamine kaitseväe juure. Esitab sellekohase resolutsiooni.

Teisel kongressipäeval on esimesena kolonel Maseri referaat — Kaitseväge ja kehaline kasvatuse. Ajalooliste näidete varal teeb kõneleja selgeks riigikaitse ja kehalise kasvatuse vahekorra ja esitab ettepaneku, et kehaline kasvatuse sündigu riigikaitse huvidest välja minnes ühise kava järel koolis, seltskonnas, kaitsevæes ja kaitseväes.

Hra Kalkuni referaat — Kaitseväe ja kehaline kasvatuse — selgitab kaitseväe olemust kehalisest kasvatusest ja tõendab, et kaitseväe juhtide meelest hea kehaline kasvatuse ja vaimline arenemine enam kaalub kui külmad relvad. Peab oma resolutsioonis tarvilikuks kaitseväe spordikeskkonda ja kaitseväe kodude asutamist, ühes võimlata ja spordiväljadega, ja toonitab siis kõrgema kehalist kasvatust juhtiva asutuse ellukutsumist.

Eelkutselisel ettevalmistusel refereerib major Masing. Ta näitab, et kaitseväge ei suuda 18 kuuga arenematu materjalist kangelasi teha, nagu seda kodukaitsemise rasked kohustused nõuavad. Kaitsevæelase kehaline ettevalmistus peab juba koolides sündima, kuna kaitsevæes ainult relvadega ümberkäimise oskus antakse. Ka oleks sõjateaduse osaline õpetamine kooli õppeainetega ühendatult tarvilik. Esitab sellekohase resolutsiooni.

Dr. Jürgensoni referaat — Ülikool ja kehaline kasvatuse — annab ülevaate kehakultuuri liikumisest kogu kultuurilises maailmas, põhjendab siis kehakultuurilisi nähtusi teaduslikult seisukohalt ja tõmbab paralleele teadusilma edusammude ja kehakultuuri arenemisejärete vahel. Resolutsioonina esitab Tartu ülikooli kehalise kasvatuse instituudi kiire ellukutsumise.

Dr. Püümann selgitab referaadis — Kehaline kasvatuse väljaspool kooli — spordiseltside rasket olukorda ja puudusi, märgib resolutsioonis hulga abinõusid, mis paremust võiksid tuua ja spordiseltside kasvatustööle väärilise tähtsuse anda.

Võiml. õp. A. Kalamees peab kolmandal kongressipäeval referaadi — Kehaline kasvatuse õpetajate ettevalmistus. Kõneleja määrab tabele ja andmete najal, mida peab kasvataja noore arenemisejärete silmas pidama ja missugused nõuded üliselt kasvataja kohta maksivad on.

Toimetaja H. Tammer valgustab referaadis — Spordiliikumist juhtivad organisatsioonid — meie spordiliikumise arenemisekäiku 25 aasta jooksul ja selle suhtumist rahvuskultuuriliste ja riigikaitse küsimustega. Resolutsioonis soovitatav riigi kehalise kasvatuse nõukogu, riigikogu rühmadevahelise spordikoonduse asutamist, spordiväljade seaduse läbiviimist ja ujumisebasseinide ehitamist.

Asjalikkudel läbirääkimistel ei leia mõned võimlemisõpetajate vähepraktilised ettepanekud poolehoidu ja ühtlustatakse üksikresolutsioonid üldiseks ühiseks resolutsiooniks järgmisel kujul:

Meie rahva kasvatamiseks kehaliselt ja tervislikult tugevateks, töövoimsateks kodanikkudeks ja nende vaimliste omaduste arendamiseks vastavalt ühiskondlike ja riigikaitse nõuetele leiab 2. üleriikline kehalise kasvatuse kongress tarvilikeks, et:

1. Riigikogus soovitatavalt loodaks rühmadevaheline kehalise kasvatuse sõprade koondus, mis ühendust peaks kehakultuurilistes küsimustes seadusandlise ja täidesaatva võimuga ning sportliste keskorganisatsioonidega.

2. Asutataks kehalise kasvatuse nõukogu tervishoiu peavalitsuse juures koosseisuga: 1 tervishoiu peavalitsuse, 1 haridusministeeriumi, 1 spordi keskkliidu, 1 kaitsevæe, 1 kaitseväe ja 1 kehalise kasvatuse instituudi esitaja. Nõukogu eesmärk oleks kehalise kasvatuse organiseerimine, ühtlustamine ja juhtimine kogu riigis, samuti krediitide nõutamine eelarve korras ja organisatsioonide subsidieerimine.

3. Avataks Tartu ülikooli juures 1926. aasta sügisel kehalise kasvatuse instituut rahva tõuväärtuste, iseäralduste ja kehalise kasvatuse teaduslikuks uurimiseks ja eriharidusega kehalise kasvatuse õpetajate ettevalmistamiseks.

4. Võimlemistundide arvu suurendatakse 1 tunni võrra nädalas ja võimlemistunnid sunduslikuks tehtaks ka neile õppeasutustele, kus nad siiani ainult sunduslikud ei olnud.

5. Iga koolimaja juures ehitataks tervishoiu nõuetele vastav tarviliste abinõudega varustatud ja ainult kehalistele harjutustele määratud ruum ning otstarbekohane mängu- ja spordiväli.

6. Kehakultuuri sihtkapitali valitsuse poolt lähemal ajal kirjastataks eestikeelseid kehakasvatustilisi ja sportilisi õppe- ja käsiraamatuid ning määrustikke, mille puudus väga raskendab kehakultuuri alal tugevate pädagoogide tööd.

7. Riigikaitse huvides teenistusseaduse paragrahv 6 edasilükkamatult ellu viidaks, milleks tuleb nõuda: a) riigikaitse huvide silmaspidamist kehalise kasvatuse käsiraamatute ja õppekavade väljatöötamisel; b) lühikeseajalisi informatsioonikursusi suvevaheajal kaitsevæe juures kehalise kasvatuse ja sõjaasjanduse alal, eeskätt meeskoolide võimlemisõpetajatele, kes pole kunagi kaitsevæes teeninud ja õpetajatele, kes käsitavad kehalist kasvatust, kuid pole omandanud sellekohast haridust.

8. Valitsuse otsusega 23. märtsist 1925. a. kaitseväele nõutud spordi- ja õppeväljade väljandmine teostatakse põllutöoministeeriumi poolt veel sel aastal.

9. Kaitseväe juures asutatakse osakonnad, kuhu koondatakse keskkoolide õpilasi alates 16 aasta vanadusest, et neile anda sõjalist õpetust.

10. Riik seadusandliselt sanktsioneeriks, vääriliselt hindaks, toetaks ja soodustaks sportilisi organisatsioone ja seltsi, mille eesmärk on noorsoo kehaline kasvatuse ja sõjaasjanduse algteadmiste õpetamine.

11. Kehaline kasvatuse kavakindlaks läbiviimiseks väljapool kooli: a) loodaks spordiseltside tihe võrk üle maa; b) noored organiseeritaks ja koondataks spordiseltsides eriosakondadesse; c) spordiseltsid peaks arste ametisse kutsuma, kes vähemalt 1 kord aastas kõiki aktiivliikmeid järele vaataks ja sellekohaseid märkusi teeks; d) noori juhiks kõigil sportilistel aladel eriharidust saanud õpetajad; e) naised koonduks eriorganisatsioonidesse, kus kehalist kasvatust teostatakse järjekindlalt naisele kohasemal kujul.

12. Vabariigi valitsus ühes linna ja teiste omavalitsuste asutustega asuks mängu- ja spordiväljade võrgu loomisele üle terve kodumaa, pidades silmas kehalise kasvatuse nõukogu poolt heakskiidetud normaalvälja tingimusi ja asuala elanikkude arvu, kusjuures iga elaniku peale langeks 3 ruutmeetrit mänguvälja, need asuala hõlpsalt kättesaadavas kohas leiduksid, ja kogu kava 25 aasta jooksul teostataks. Esimese viie aasta jooksul peaks seejuures vähemalt 30% mänguväljadest loodama ja juba 1927. aasta riigi eelarves tarviline krediit selleks ette nähtama.

13. Omavalitsuste kulul kõigis kodumaa suuremates linnades asutatakse talvised kaetud ujumisebasseinid vähemalt 25 mtr. pikkusega ja 10 mtr. laisusega. Vähetemates linnades ja alevites tuleks korraldada omavalitsustel vähemalt üks lahtine korralk ja spordinõuetele vastav ujumisebassein. Basseinide ehitus peaks sündima lähema 3 aasta jooksul.

14. Rahalistest karistustest sissetulnud summade jaotamisel valitsusasutuste poolt saaks teatava osa kehalise kasvatuse arendamiseks arvatud.

Kava teostamine ja läbirääkimised tarvilikkude valitsusasutustega usaldada spordi keskkliidule.

Mida jalgpalli treeningul silmas pidada.

Jalgpallihooaeg on Eestis äärmiselt lühike. Kupa enamuses riikidest see 8—10 kuud kestab, on meil maksimaalselt kasutada mänguaega 6 kuud, seejuures täielikult kõlbulikkult vast ainult neli kuud — juuni, juuli, august, september, ehk ligikaudu 50 protsenti näit. vähem kui Poolas, Saksas, isegi Rootsis (lõunapoolne osa), räakimata Ungarist või mõnest teisest jalgpalli suurmaast. Kui veel arvesse võtta, et seda meiegi jalgpallihooaega küllalt ratsionaalselt treeninguks ei kasutata, saab täielikult selgeks, et meie rahvusvahelisel vaekausil mingit kaalu ei oma ja praeguse olukorra edasikestmisel niipea ei omandagi.

Praegu on jälle aeg, kus suhe treeninguga jalgpallimehel kõige soojem peaks olema ja südames mure pakitsema — kuidas ennast kõige paremini hooajaks vormi ajada. Seda arvesse võttes püüab E. Spordileht jalgpallimeestega ühisel nõu pidada ja mõningaid põhimõtteid, algtoodesid valgustada.

E. Spordileht on juba varem kirjutanud, et jalgpallimehel soovitatav ei ole talvel jääpalli treenerida, see võib füüsilised võimed kurnata, tarvilise värskuse röövida. Palju mõistlikum on jalgpallimehel talvel võimleda, poksida, veidi maadleda, tõsta ja suusatada. Meie jalgpallimehed on enamuses kõik nigelakujulised, kaalu juurvõtmise, ülemise keha tugevamaks ajamine oleks ütlemlata tulus neile. Sõnaga, kõige selle põhjalik läbitöötamine, mida jalgpall puudulikult arendab või isegi kõdunemisele sunnib.

Nüüd on tali juba möödunud, kuid järelejäädud vaba kuu peaksid jalgpallimehed sarnaseks tegevuseks kasutama. Kui ei ole võimlatki käepärast, tuleb koduvõimlemisega rahulduda, oieti tuleb seda ikka ühisvõimlemise kõrvalgi teha. Hommikune võimlemine olgu sportlasele tema hommikupalve. 10 minutit on igapäevase võimluse ohverdada, tulu on sellest aga ülisuur. Võib käsitada Müllersi süsteemi või Niels Bukhi mõningaid harjutusi, poksi eeltreeningu võtteid, nõõrihüppeid, lõpuks ei ole harjutuste valikulgi nii suurt tähtsust, kui nende järjekindlal korralikul läbiviimisel.

Ajaviimatult tuleb nüüd algust teha ka käikudega, mida eelmises numbris kergesportlastele meele tuletati. Jalgpallimees võib umbes samu näpunäiteid kasutada, s. o. soojasti, kuid kergelt, riietuda, 2 korda nädalas 3—5 km. paraja tulise tempoga kiia, koju tulles niiske rätikuga higist kuivaks hõõruda, ja 1 kord nädalas mõõdukalt vihtlemissauna võtta.

Võimaluste piirides tuleb saalis pallisurmamist jalaga kõrgis asendites ja kõigi kehaosadega harjutada, täpne pallisurmamine on taktilise jalgpallimängu alus, siis kõiki võimalikke lööke kas nõõriotsa riputatud palliga või üksteisele ettevõttes harjutada. Teatava tundelikkuse omandamiseks jalale peab pallisurmamine ja löömine nendel harjutustel sündima võimluskõrgades.

Jalgpalliväljade tahtemisel ja harjutuste algamisel seal, käigu iga treeningu eel ikka traditsioonilised võimlusliigutused, lühidat traavid ja mõned kiired spriidid.

Üldiselt peab tähendama, et jalgpalli tegelik treening õige lihtne on, ja see kes mingit ilmutust või imet treenerilt ootab, sügavasti eksib. Jälgides inglise profide või austerlaste treeningukava, leiame seal ikka teatud shabloonilist „füüsilise kultuuri“ kava, siis sprinte, surmamist, ringmängu kombinatsioone löökide ja dribbelidustest. Palli nina peal kandmist või puhumist ühest värvast teise ei saada õpetada, tehnilised kunsttükid olenevad juba mängija individualiteedist, leidvast geeniusel. Loomulikult ei saa see ennem esile tungida, kui tarviline aluspind tema tõusmiseks ei ole loodud. See lihtne tõde ei leia ikka veel küllalt meie jalgpallimeeste juures hindamist ja laiskust treeningu vastu vabandatakse sellega, et see mingit uudist ei paku! Nii ei ole suutnud ükski Tallinnas viibinud treener „uudist“ pakkuda ja jalgpallimeeste ning treenerite vahelkord on külmuna püsinud. Nüüd on meil nii kaugele jõutud, et treenerite palkamisest on esialgu loobutud, — kuid jõudku nüüd vähemalt jalgpallimehed täiele selgusele asja tuuma üle ja püüdku omal käel kõvakorralist süstemaatlikku treeningut läbi viia.

Üks kõigi treeningute suur algtoode on, et treeningul kõik mõistustsuliselt peab sündima, ei midagi otstarbetut, sihitut, aegaviitvat, vaid ainult teatava programmi, harjutuskaala läbivõtmise mõistuse kõva kontrolli all. Võistluse seevastu sünnib pea kogu tegevus instinktiivselt, millele ainult teatud taktilised skeemid toeks on. Et aga ka taktikat ei saa täpselt defineerida igaks juhuseks, on võistluses domineerivad peaaegjalikult ainult refleksid. Kogu tak-

tilist osavust võiks seega teatud määral geniaalsuseks nimetada, „kõrgemalt antuks“, kuna mänguriist ise, inimkeha, see mis enamvähem inimlapse meelevaada antud, treeninguga, mõistuse kontrollil, võistlusvõimsaks peab valmima. Puuduliku sõrmetehnikaga ei saa klaverikunstnikuks!

Eeltoodu järel on nüüd selge, et tüübiline ühe värvaga tagumine lausa tulutu on, isegi kahjulik. Sedasama peab ka ütlemata kahepoollega mängu kohta treeningu „ersatsina“. Jäägu ta parem olematuks, tehtagu lühidaid, kiireid harjutusi! Iga jalgpalliõpetus sisaldab selle ABC ja seda ei panda harilikult tähele, otsitakse „kniive“. Neid ei suudeta aga kellelegi külge pookida, tulu on neist ka lõpmata vähe. Mees, kes füüsilise saavutusvõime asemel hakkab trikke harjutama, on kadunud hing ja rikub harilikult ikka terve meeskonna mängu. Veiderdajaid on meie jalgpalliväljal küllalt näha olnud, kuid hästitreeneritud atleete vähe. Seepärast ei ole meil ka ühtki võitu Läti üle märkida, kelle rahvusmeeskonna füüsilise konditsiooni meie oma kaugele varju jätab. See arusaamine peaks maad leidma!

Pedro Petrone,

Uruguay kuulus keskormaja, kes meeskonna viimasel euroopareisil raskelt vigastada sai.

Räakimata heast füüsilisest konditsioonist, on meil veel alaline nähtus, et mehed ainult ühe jalaga lüüa oskavad, nagu poksijadki meil enamuses paremat kätt tarvitavad. See on juba kõige toorem jalgpallisporidi põhimõtte haavamine ja sarnaste meeste meeskonnas pidamine on igasuguse edu surmamine. Seltsidel tuleks nüisuguste mängijate vastu teatud surveabinõusid tarvitama hakata. Saksas jalgpalliteoretik Pekarna, kes kauemat aega Glasgow Rangersi meeskonnas mänginud, ütleb, et üks kahejalgne mängija samaväärt on, kui kaks ühejalget.

Ülitulusa harjutusviisi jalgpallimehele juhatab ilmakuulus jalgpallitreener Steve Bloomer võistlusvilumuse omandamiseks. See on varjumäng, nagu poksist tuntud on varjupoks. Ta kirjutab:

„Aastate eest harjutasin ma üksinda. Ma võtsin palli, jooksin ja möllasin temaga mööda tervet jalgpallivälja kui hull. Kuid sellest selgus hiljem minu meetod. Ma mängisin ettekujutatavat mängu ettekujutatavate vastastega. Kuid ma tegin seda täiesti tõsiselt. Mul tuli vastastormajaid petta, kaitsjatest mööda pöikleda, jälgiid maha jätta ja värvavahile täielt jooksult lüüa. Ei või enesele ühtki köitvat harjutusviisi ette kujutada. Ja tulu poolest suudavad vähesed temaga võistelda.

Seda abinõu tuleb võimalikult sagedasti kasutada. See ei ole ajaviide, vaid tugev harjutus, mis mängijale vastupidavust annab ja eeskujulikult omapära arendab, oma stiili nõuab ja talendi avalikuks toob, mis muidu võib varjule jääda. Mina isiklikult õpetan igale algajale varjumängu. Ma löön palli lahti ja varjumäng algab minu juhatusel. Kui poisil on erakordne and, erakordne talent, avaldub see suurepäraselt varjumängus. Ja kui talent on avalikuks tulnud, vajab tema omanik ainult vilumust, et kõrgeklassiliseks mängijaks tõusta. Ei ole raske veenduda, et see meetod häid tagajärgi annab. Mees läheb leidlikumaks, vaheldusrikkamaks, objektiivsemaks, energilisemaks ja enesekindlamaks. Kavakindel varjumängu harrastamine viib mehe vormi. Ühenduses tarvilise koosmängu harjutamisega tõuseb mängija väärtus. Veel eriline nõuanne noorele jalgpallimehele: Kui teil vähegi vaba aega on, minge palliga õue. Oled sa kaitsja, siis mängi oma pooltundi ettekujutatavate tormajatega. Oled sa poolkaitsja, siis püüa ettekujutatavat vastaspaari kinni hoida ja täpseid sööte teha. Oled sa lõpuks tormaja, siis viida aeg võistluses ettekujutatavate poolkaitsjate ja kaitsjatega ja pane kõik välja löökidel värvava pihta. Ma vean dollari peale kihla, et need võitlused sulle nalja teevad ja nende kasu sulle tundmatuks ei jää. Ja oled sa kord seda tantsu alustanud, põled sa selle järel, et teda jälle korrata.“

Üks kõige suurematest komistuskividest tormajatele on värvava peale löömine. Paljudki võrdlemisi head mängijad ei ole värvakütid kõigi oma muude tegevuste peale vaatamata. Neil puudub kas tarvilisel määral energiat, enesekindlust, löögiosavust või midagi muud. Suured värvakütid on haruldased. Paljud nimekad mängijad kinnitavad, et värvakütt peab sellena juba sündinud olema. Steve Bloomer, ülnimetatud treener, omaaegne kuulsaim inglise internatsionaal, parim värvakütt, keda Inglismaa kunagi kannud, kes ainult liigavõistlustes 352 värvat löönud, on siiski arvamisel, et tabav löök ainult harjutuse asi olla.

Bloomer jutustab, kuidas tema värvavõimise on ära õppinud. Noorena oli ta suur John Goodall'i austaja, kes Derby County's mängis ja selle aja parim värvakütt oli. Ühel päeval küsis ta Goodall'i, kuidas see ometigi oskab nii meisterlikult värvavaid lüüa. Goodall arvas: „Seal ei ole palju jutustada, katsu kord minu meetodi.“ Goodall torkas kepi püsti, viskas selle otsa vana kübara ja hakkas nüüd igast kugusest ja igast seisakust selle pihta märki lööma. „Nii teen mina“, ütles ta ja löi 30 yardi kauguselt kübara kepi otsast maha. Bloomer leidis selle meetodi tulusa olevat ja hakkas teda harrastama. Ta märkis värvavapostis ühe teatud koha ja katsus seda 15, hiljem 25 ja lõpuks 35 yardi kauguselt tabada. Seda tegi ta igakord 10 kuni 15 minutit järjest, ikka ühele kohale. Siis märkis ta teise koha ja kordas sedasama. See mõjus hästi ja arendas temas seninägematu löögikindluse ja tugevuse, tõstes teda jalgpallikuulsuste esiritta.

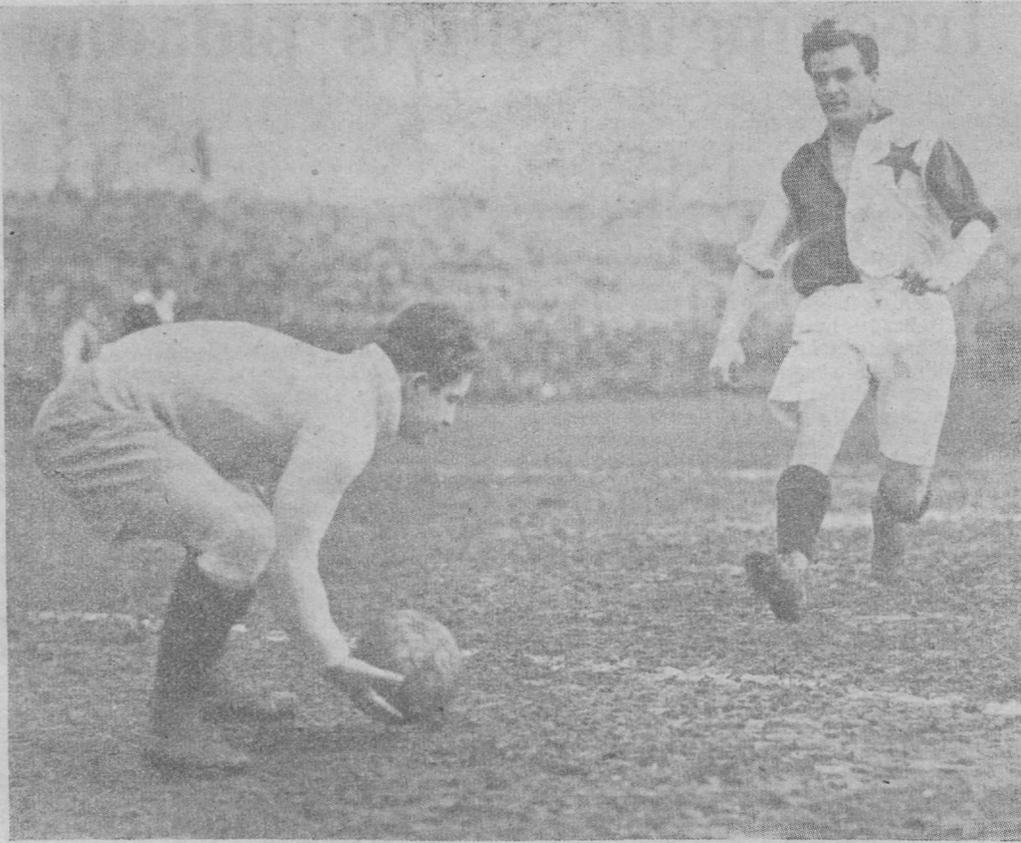
Sarnaseid näiteid leidub rohkesti, kuid kõik nad viivad ühele väljale, mis juba varem tähendatud: Treening peab sihikindel ja läbimõeldud olema, mis lihtsate mitmekülgsete harjutuste püsival kordamisel tubli füüsilise saavutusvõime ja tehnilise oskuse annab.

Georg Lurichi mälestusnumbrina

ilmub tema 50-aastase sünnipäeva puhul 23. aprillil Eesti Spordileht nr. 15.

Number sisaldab ligi 20 seniavaldamatut ülesvõtet Lurichist, tema lapsepõlvest, vanematest jne. Muude hulgas on ka Lurichi viimane ülesvõte enne surma, poolilma daami pilt, kes Lurichile saatustlik oli, siis veel pilt Lurichi võistluskaaslasest Abergist surnukirstust ja teised. Pikema eluloolise ülevaate Lurichist annab tema lähedane spordisõber T. Viedemann, kelle kirjutus hulga seniteadmatuid andmeid Eesti rahvuskangelase hävinemisest sisaldab.

Õige piiratud arv Lurichi mälestusnumbreid trükitakse luksus kriidipaberil, mida otsekohe toimetusest 75 marga eest võib saada. Soovitatav on neid juba ette kas postikaudu või isiklikult tellida.

Moment Praaga Sparta — Slavia suurvõistlusest. Sparta väravavaht Hochmann võtab Stapli jalalt palli.

Ungari Lihavõttekarika võistlused.

Politsei vahelesegamine.

Iga-aastasest lihavõttekarika võistlustest võtsid tänava osa 4 meeskonda: FTC, MTK, UTE ja Praaga Slavia. Eelvõistlusi peeti juba pühade-eelsel nädalal, milles esimesena MTK—UTE jõukatsumine aset leidis, 4:0 esimese kasuks. Suurel neljapäeval katsusid rammu FTC—Slavia. Vähesegi õnne juures oleks võinud FTC võidu kirja panna. Tagajärg 1:1. Esimesel lihavõtte pühapäeval seisid üksteise vastu FTC—UTE. Esimene neist esines täiesti tagavara meestega, kuna UTE-le 6 esimese klassi mängijat kaasa mängisid. Viimane hoidis oma jõudu järgmise päeva Slavia võistluse jaoks. FTC tagavaramestest koosnev meeskond tõestas hiilgavalt omi võimeid ja FTC uut tõusu, võites 2:1.

Teise võistluseks oli programmis ette nähtud MTK—Slavia mäng. MTK ei läinud siin mitte üksinda karika pärast võistlusele, vaid siin tegutses kaasa jalgpalli poliitika: mineva-aastast kaotust Elberfeldis (Saksamaal) Slavia vastu (2:1) tahtis ta nüüd tasa teha. Selleks ilmus MTK väljale tervis omas hiilguses, kuna Slavia ei tahtnud temast ka mitte maha jääda, vaid oma paremad vastu seadis. Pealtvaatajaid oli kogunud 20.000. Võistlus tõi suure pettumuse MTK meeskonnast, sest Slavia meeldiv stiil, hiilgavad pealetungid, jalgpalli „taskukunst“ (trikid), Shoti kool — võitsid varsti ilusalt jalgpalli armastava seltskonna poolehoidu. Esimese poolaja 20 m. torkasid Soltyš ja Puc meeskonna võiduväravad võrku. Samuti teisel poolajal oli Slavia ülekaal. J en y löi MTK avavärava. Tagajärg 2-1 Slavia kasuks.

Esimese püha võistluste järel avanesid karika omandamise võimalused FTC ja Slavia meeskonnale, kuna MTK oleks ainult siis võitjaks tulnud, kui ta FTC suure ülekaaluga lööks ja UTE otsustamata Slaviaga mängiks. See oli lõpuvõistluste magneediiks, mis kokku tõmbas 30.000-lise inimhulga, et isiklikult tunnistajaks olla võistlustel.

Teisel pühapäeval mängisid esimestena UTE—Slavia. Vist kunagi ei ole suurem inimhulk UTE-le õnne soovinud, kui sel korral. UTE-l kibeles veel peopesa vana võla maksimisest, mineva-aastase Praaga 3:2 kaotuse eest. Algul nagu näib, et täna sellest palju välja ei taha tulla, sest Slavia murrab päris geomeetrilise täpsusega õige tihti läbi, ainult Fogl vennad, kui päästjad inglid, ei lase enesest kaua aega pühade „mune“ läbi libiseda. Slavia, nähes läbimurdmise raskust „inglitest“, hakkas „loopima“, mis neile ka tagajärgi andis UTE noore väravavahi nõrga töö arvel. Esimene poolaeg lõpeb 2:1. Teisel poolajal kõvenes UTE Buz a'ga ja meeskond töötab nüüd juba palju tagajärjerikkamalt, mis

tagajärje peale oma mõju avaldamata ei jäta. Lõputagajärg 3:3. Sellega jäi karika saatust MTK—FTC meeskondade otsustada. Meeskonnad seavad oma paremad välja. Esimesel poolajal üksteise järel saadab FTC poolkaitse ajajatele abiks tulde. MTK sellevastu võtab ainult 2—3 korda julgust üle tsentri minemiseks, suuremat osa aega aga karistusjoone ümbruses mööda saates, kaitstes kunj löhkiminemiseni võrku FTC hästisihitud pallide eest. Ägedas kaitsemise hoos tegi MTK nii mõnegi vääratuse, mis pealtvaatajaskonna marru viis.

Teine poolaeg algab jälle MTK kibeda „kaitsetööga“, sest FTC mängijad oleks nagu mingisuguse imeväega jõurikkust juure saanud. Juhutub mõni FTC mängijatest eelmise meeskonna mängijast mööda jooksa, langeb MTK mängija „pastaldegas“ taeva poole, silmi abipalves kohtuniku poole pöördes, ehk jälle „surnut“ ja „haavatut“ mängides. Kui aga kohtunik seda „hirmsat ülekohtu“ ei näe ja vile endiselt vaikib, karatakse kähku maast üles ja matadori kiiruse, väledusega jookstakse uuesti väljal ringi, kuni ...kuni järgmise „õnnetu“ juhuseni. MTK mängis „meeleheitlikult“, et aga võrku kaitsta, selleks aga oli vaja palju „surnuid“ ja „haavatuid“. Teisest poolajast oli järel veel 18 m., kui FTC ajajate liin ikka rohkem ja rohkem kokku surus MTK meeskonna värava alla ja võrku...

FTC jätkab pealetungi, sellejuures lööb Braun, MTK tšenter Blumi, FTC kapteni, toorelt rusikaga kõhtu, mille peale viimane väljale selili langes. Kohtunik heidab Brauni mängust. Rusikad, kepid ja vandesõnad tõusevad tribüünil lendu, juba tormab trobikond „kohtunikke“ keppidega väljale. Siin astub politsei vahele ja asub kiirelt korra jalaluseadmisele. Selle peale jookseb paari minuti eest „surnud“ Nadler väljale ja astub politsei vastu väljakutsuvalt üles. Temale järgneb veel Molnár ja Kocsis, kõik MTK, mille peale politseiohvitser neid isiku selgestegemiseni väljalt ära laseb talutada. Sellepeale lahku väljalt terve MTK meeskond. Vahepeal on politsei poolt teada antud, et mäng takistamata edasi võib kesta, vahekohtunik käib korra riidehoiuruumis, MTK ei ilmu selle peale vaatamata väljale ja vahekohtunik Himler viilistab mängu lõpetuks.

MTK süüdistab nüüd kõvasti politseid, et see ei lasknud teda edasi mängida, juba sellepärast, et vahele segas, kuna FTC loeb enda karika võitjaks, sest kohtunik oli see, kes Brauni välja tõstis mängust; MTK liikmed olid need, kes väljakutsuvalt üles astusid; MTK oli see, kes õigel ajal väljale ei ilmunud.

Kõige huvitavam aga oli see asjaolu, et kui mindi FTC klubi majahoidja juurest karikat ühes 11 kuldaurahaga ära tooma, leiti karikas kadunud olevat ühes rahadega. Järelekuulamisel tuli välja, et üks MTK juhatusliigetest „kisklemise“ ajal karika ära viinud oli.

FTC loeb ennast küll võitjaks, kuna karikas aga MTK „hoole all“ seisab. FTC ei luba võistluste sissetulekut enne MTK-ga jagada, kui karikas käes, või MLSz'i hoole alla ei anna.

Budapest, 6. 3. 1926.

E. L.

Kõrgeväärtuslisi spordiõpetusi

avaldab E. Spordileht hulga tänavuse suvihooaja jooksul. Eestkätt on nimetada crawl-ujumise õpetust, millega juba lähemal ajal algust tehakse, et ujujad hooaja puhkemisel saaksid omandatud teadmisi kohe praktiliselt kasutama hakata.

Teiseks on nimetada tennisekuninga W. T. Tildeni kirjutusi selle elegantse spordi saladustest, mis ilmumist E. Spordilehe veergudel jätkavad. Esimene W. T. Tildeni kirjutus ilmus läinud aastal E. Spordilehes nr. 37 ja käsitles kontsentratsiooni tähtsust ja omapära tennisel.

Kirjutusi kergetõustiku tehnikast on E. Spordileht juba hulga avaldanud, kuid lähemal ajal on tal võimalus eriti väärtuslisi artikleid üksikute alade üle tuua, mille juure praegu tarvilisi joonistusi muretsetakse. Nimetada on artikleid Osborne'i kõrgushüppe, Hoffi teivashüppe, Lindströmi odaviske jne. üle. Ka jalgpalliküsimuste üle on toimetusel korda läinud artikleid kuulsate inglise jalgpallimeeste, nagu Charles Buchani ja teiste sulest saada. Need pakuvad kindlasti suurt huvi.

Edasi kavatseb toimetus suve jooksul ühe jalgpalliroomaani avaldada, siis sensatsiooni tekitanud Nurmi eluloo „Boken om Nurmi“ ja Arne Borgi „Hur jag simmad världen runt“ (Kuidas ma ümber maailma ujusin), mis Dempsey eluloo lõppemisel hakkavad ilmuma.

Talveks tahab toimetus lugejatele soetada maadlusõpetuse ja hulga täiendusi ilmunud põkõpetuse juure. Kui ruum lubab, siis avaldab E. Spordileht veel mõne modernima jalgpalliõpetuse, kas dr. Schwartzi või Knesebecki oma.

See lühike loetus näitab, et E. Spordileht tänavu tahab eriliselt rõhku panna väärtuslike teaduslike külje peale, niipalju kui ruum lubab. Siin on omakohast ka ülesanne huvitundvatele sportlastele: Leht suudab rohkem avaldada, kui tema kaust paisub, lehekülgede arv suureneb. See on aga võimalik ainult sel juhul, kui E. Spordilehe lugejate arv kasvab, sest senisest suuremal määral lehele juure maksta ei ole Spordi keskiidul võimalik. Seepärast, noored spordisõbrad: Koonduge tihedamalt E. Spordilehe ümber, tehke selgeks see küsimus ka oma kaasharjutajatele ja soovitage neil tellida Eesti Spordilehte. Nõudke E. Spordilehte oma ümbruskondetest raamatukauplustest ja -kapidest, sundige neid E. Spordilehte müügil pidama ja tellimisi vastu võtma!

Maadlusmaavõistlus jääb pidamata.

Tänavune Eesti-Läti raskejõustiku maavõistluse lõpuala, maadlusmaavõistlus, pidi aset leidma kokkuleppe kohaselt Tallinnas. Meie Ekraveliit pani Läti raskejõustiku liidule tähtajana ette aprilli alguse. Nüüd on Riias tulnud telegraafi teel vastus, et lätlastel alles peale juuni kuud avaneb võimalus Tallinna võistlema sõita. See on teiste sõnadega võistlusest loobumine, sest ega heina ajal keegi enam raskejõustikku harrasta.

Ekraveliidule on see ebaseadlik üllatus ja seab talle ka ainelised raskused ette. Sõiduks Riiga poksi- ja tõstevõistluseks laenas Ekraveliit 80.000 marka, kuna kokkuleppe järel kumbki maa kannab ise oma võistlejatega seotud kulud, ja lootis seda osaltki maadlusmaavõistluse sissetulekust katta. Nüüd langeb see võimalus ära.

Läti raskejõustiku organisatsioonidega näib üldse ühenduse pidamine raske olevat. Ka läinud aastal saatis Ekraveliit teravilise meeskonna Riiga, kuna Läti raskejõustiku liit sellevastu kuidagi poolte ettenähtud meestega Tallinna ilmus, ja võistlused loomulikult suurel oma huvis kaotatud. Sarnasel olukorral jääb küsitavaks, kas maksab Eestil Lätiga üldse raskejõustikus maavõistlusi pidada ja kas ei oleks kasulik nendele peale kulutatavat raha mõneks teiseks otstarbeks, näit. treenerite muretsemiseks või tihedama ühenduse loomiseks Soomega, kasutada.

— Richardson hüppas Ameerikas teivast sisetõustlustel 4.03.

— Dortmundi kuuepäevavõistluse võitsid saksalased Knappe-Rieger. Nad katsid 3592,200 km.

Jack Dempsey

Poksimestri elulugu
W. B. Seabrook

19

1919. aastal löin ma Willardi Toledos.

Kuid ma ütlen Teile, mitte siis ei tulnud ma tegelikult ilmameistriks, vaid 1917. aastal, kui ma paljajalu, külmavõetud kõrvaga ühe viletsa Buffalo võõraste-maja koridoris seisin ja hinge kinnipidades läbi ukse kostvat kõnelust kuulasin.

Ma kinnitan Teile, et see ainsam kord mul elus oli, kus ma ukse taga olen kuulunud. Kuid mis ma tegin, oli puhas juhus, ja ma olen õnnelik, et ma seda tegin. Teie mõistate mind kohe paremini. See oli sel ajal, kui mõned kubernerid ja vaimulikud poksispordi vastu välja astusid. Sel ajal oli rasked suuremaid võistlusi korraldada. Kearns oli mind vaevalt poksimaa õpetanud. Ma olin 22-aastane poiss, kes alles 170 naela kaalus ja välja nägi, nagu oleks tema kaal veel kergem. Ükski peale Kearnsi ei oleks sõندانud siis ennustada, et minust raskekaalu ilmameister saab. Tal oli parajasti läbirääkimine Charlie Murray'ga, kes üks tüsedam poksiettevõtja idas oli ja ka praegugi on, võitlust

Carl Morris'ega Queensbury Club'is

Buffalos korraldada. Kearns kavatses esiteks küll Flynn'i selle vastu välja panna, kuid kuna mina olin just parajasti Flynn'i võitnud, jäi valik minule. Murray, kes selle päevani vaevalt oli heaks arvanud minu peale pilku heita, oli nõus mind Morris'e vastu seadma.

Tuletage omale meele, milline hiiglane Carl Morris oli! Ta kaalus 250 ingl. naela, oli 6½ jalga pikk, pargitud kui nahk ja neetult tugeva löögiga. Ta käte ulatus oli üle 80 tolli, seega üle 2 meetri. Selle juures oli ta veel meeletum poksija, keda ma kunaski näinud olen. Ma ei taha sellega ennast paremasse valgusse seada, kuid Teie peate seda teadma, et mõista seda, mis nüüd järgneb.

Kearns ja mina olime ühte väikelinna Chicago lähedale sõitnud, kui Murray meid telefoniteel Buffalosse kutsus. Kearns läks aparadi juure ja kuulas. Viisist, kuidas Kearns kõneles, mõistsin ma, et jutt minu mõõtudest käis. Ta ütles: „Kui suur?... Kaal?... Loomulikult on ta raskekaallane, suur tugev mees, tõeline raskekaallane.“ Igasugustest arvudest hoidis ta siiski kõrvale. Kearns teadis selgesti, mis kaalul seisis. Selleks lasi ta mulle enne väljasõitu

ülrikonna tugevalt vateeritud õladega

õmmelda ja saapad valmistada, mille kontsadele ligi toll nahka harilikust rohkem löödi. Möllas metsik lumetorm, kui meie Buffalosse jõudsime. Meie läksime kohe ühte võõrastemaja ja kavatsesime järgmisel hommikul Murray üles otsida. Teepeal võttis külm mu kõrva.

Noh, Charlie Murray näis meid nari-deks pidavat. Meie ei pääsnud kuidagi temani, ja raha vateeritud õladega ülrikonna ja kõrgekontsadega saabaste eest näis mahavisatud olevat.

Umbes kell 10 õhtul hakkasin ma ennast riidest lahti võtma. Ma lamasin vaiba sisse kerra tõmbunult tusaselt voodis, kui järsku uksele koputati. Kearns, kes midagi kurja ei teadnud aimata, hüüdis: Sisse! See oli Charlie Murray, kes vaevaks oli võtnud isikliku ilmumise mu olemises veenduda. Mina ei tunnud Charlie Murray'd üldse ja ei muutnud seetõttu ka oma asendit. Hiljem jutustas mulle Charlie ise, et ta oli pidanud mind massööriks või mõneks muuks käsualuseks. Igatahes peatas ta pilk mõne sekundi minul, siis vaatas ta toas ringi ja küsis Kearns'ilt:

Kus on siis Teie raskekaallane? Kearns tõmbas oma näole võimalikult meeldiva ilme ja vastas: Seal lamab ta ju! Jack, tõuse kord üles ja anna härra Murray'le kätt.

Jack Kearns,
Dempsey teeneterikas manager.

Ma kargasin jalule. Rinnakorvi püüdsin ma võimalikult punni ajada, kuid kohmetades märkasid ma kohe, et ma tema ootusi ei suutnud täita. Mis, kuradi päralt, mõirgas ta Kearns'ile. — Teie toote mulle rinnalapse ja tahate teda Carl Morris'e vastu võitlema panna? Ma arvan, Teie olete küll ogaraks läinud! Esimese ärrituse järel sobis siiski neil viimaks jutt. Murray sosistas Kearnsile midagi kõrva sisse ja selle järel palusid mind mõlemad veidi koridori minna. Kiirelt viskasin ma supelmantli ümber ja lahkusin toast.

Juba tahtsin ma koridoris uksest eemale sammuda, kuid kui ma seda teinud oleksin, ei oleks ma praegu kindlasti ilma-meister olnud. Õnn oli see, puhas õnn, et ma

kõrva võtmeaugule surusin.

Ma kuulsin Murray karjuvat: See on võimata, täiesti võimata, seda ei ole võimalik läbi viia! Politsei tuleb mulle kaela ja arreteerib mu. Kogu poksispord Buffalos kannatab selle all. See oleks kuritegu, muud midagi. Morris lööb selle poisi kas

surnuks või, kui asi niikaugale ei lähe, on see mäng mehe ja lapse vahel. Selle eest ei maksa Buffalo inimesed oma ausat raha, et vaadata, kuidas hiiglane jõmpsikat elusalt praeb. Ei täiesti kindlasti lasen mina oma käed sellest ettevõttest!

Kui Murray uksest välja tuli, usun ma, et ma talle veel rohkem põhjust andsin mind lapseks pidada. Sest ma kisendasin, kisendasin kui narr laps, pisararennid põskedel. Ma ei saanud teisiti.

Ma pidin karjuma ja nutma!

Minu kisa liigutas vist teda veidi ja ta püüdis mulle paar sõbralikku sõna öelda. Ma ei mäleta hästi korrata, mida ma talle siis välja puistasin. Ma teadsin ainult, et ma ta kuue hõlmast kinni hoidsin ja ikka karjusin: Palun, palun, laske mind tema vastu võidelda. Ma olen nii kaugel, et ma suudan temaga võidelda. Ma pean selle shansi saama. Ma tean, ma suudan ta puuruks lüüa. Kindlasti suudan ma seda. Ma jõuan ta maha lüüa. Tean, et jõuan. Teil ei ole tarvis mulle tsentigi maksta, hoidke oma 750 dollarit enesele, ma võitlen täiesti tasuta! —

Kui ma neid sõnu palavikuliselt, hingeldades pahvisin ja teda kuuest rebisin, muutis ta korruga oma tooni ja ütles: „Noh, olgu siis, jumala nimel! Teie usute, et suudate teda lüüa. Ma annan Teile shansi!“

Kaks päeva hiljem seisis Jack Dempsey juba ringis Carl Morris'e vastu. Tiigrisarnaselt kargas ta kohe hiiglasele kallale ja

peksis ta täielikult armetumaks.

See suur ja tervele maailmale üllatav võit tõi korruga noore poksija nime kõigile suhu ja avas tee talle võitluseks Willardiga Toledos, kust ilmameister välja tuli. Ja selle ilmameistri nimi oli:

Jack Dempsey!

Ja see Jack Dempsey on Morris'e võitlusest saadik maailmale näidanud, mida mees suudab, kui ta vankumatult kindlaks oma soovile jääb, tugevalt ihaldab mille-kiiks saada!

(Järgneb.)

Spordiäri
RESEV-RESEL

Tallinn, Toompuiestee 19,
telef. 20-19.

Soovitab oma valmis-
tatud spordi ja võim-
lemise abinõusid.

Eesti raskejõustiku arhivaalidest.

T. Viedemann.

Jõustiku arenemisest Riias.

Alfred Neuland
oma tõusuaastatel Riias.

Abergi seltsi juhatus koosnes järgmistest isikutest: esimees A. Jalakas, laekahoidja J. Paju ja kirjatöömaja G. Lesbach. Et esimees oma kohustustest loobus, siis valiti uueks esimeheks J. Vakermann, kes sel kohal püsis 2 aastat ja teistes ametites juhatusliikmena kuni 14. märtsini 1911. aastal, mil ta Kaukasusse

Salme asundusse elama asus. Ka Salme asunduses elades kogus J. Vakermann noorimehi kokku, kes olid raskejõustikust huvitatud. Kui oldi mõni aeg harjutatud, esineti ka pidudel, kus peale raskejõustiku ka püramiidides ja jalgrattasõidus esineti. 1920. aastal sõitis Vakermann Eestisse ja elab praegu Tallinnas, kuid ei võta enam sporditegevusest osa.

Varsti peale J. Vakermanni lahkumist Riias, 1912. aastal, lõpetas Aberg oma tegevuse ega ole kuni senini enesest elumärke annud, olgugi et tal korra oma hiilgeaeg oli olnud ja tema liikmete hulgas sarnased tüsedad jõud kui vennad Alfred ja Voldemar Neulandid, A. Treiberg, P. Kustavson, J. Veromann, J. Veltmann, E. Kodaniburg ja teised.

Üheks seltsi lõpetamise põhjuseks oli, et ruumide üür kalliks läks, peod enam suuremat sissetulekut ei annud või isegi kahju töid, seltskondlised ja omavalitsuse asutused spordi heaks mingit toetust ei annud ja arvamisel olid, nagu osalt nüüdki, et sporti rahvale tarvis ei lähe ja ilma selletagi saab kuidagi päevi surma poole saata.

1913. aastal asutati Riia Eesti hariduse- ja abiandmiseseltsi juure spordiosakond hra Karl Saare eestvõttel, mille esimeheks ta ka 1914. aastal valiti.

Hra Saar oli juba 16-aastase kooliõpilasena Tartu Abergi seltsis raskustõstmises ja maadluses harjutama hakanud ja kuulus sel ajal paremate raskejõustiku tundjate hulka.

1919.—1920. aastal tegutses K. Saar Tallinnas esimesel sõjaväe spordikursusel maadlusõpetajana ja hiljem N. M. K. Ü's ja allohvitseride koolis instruktorina.

1924. aastal sõitis K. Saar Ameerikasse, kus ta tööpäeva kõrval elavalt spordielu jälgib ja kodumaalegi paljuid teateid sealt saatnud on. K. Saar on E. Spordilehe Ameerika kaastöeline ja tema pildi tööme alles hiljuti E. Spordilehes.

Rootsi jalgpalliliidu peakoosolekul

selgus, et Rootsi länudaastaste tublide saavutustega on ka ainelised tulud hästi paarinud. Nii lõppes mäng Soomega 4:0, tulu 1450,51 krooni; Daaniga 0:2, tulu 29.102,12 kr.; Saksaga 1:0, tulu 1076,53 kr.; Austriaga 2:4, tulu 7039,79 kr.; Ungariga 6:2, tulu 7159,34 kr.; Norraga 7:3, kahju 3843,51 kr.; Poolaga 6:2, tulu 511,08 kr.

Rootsi jalgpallivõistlused jagunevad 67 seeriasse, kusjuures 775 meeskonda 122 klassi moodustavad. Meeskonnad on länud aastal 3477 liigavõistlust pidanud. Võistlusi peeti 6 kuu jooksul, kusjuures iga pühapäev tuli 579 jalgpallivõistlust pidada.

Jalgpalliseeriad ei seisa üksteisega ühenduses ja ei moodusta ühist võistlussüsteemi. Iga liiga mängib eraldi ja ei oma võimalust võitjat kõrgemasse klassi tõsta, või kaotajat allapoole viia. Erandi pakub ainult „Natsionaal seeria“, mis aga kõigest väikese osa alaliitudest haarab. „Natsionaal liiga“ koosneb kõrgema klassi 12 ja madalama klassi 4 meeskonnast, mis geograafiliste olude kohaselt moodustatud. Kõik paremad Rootsi seltsid võtavad liigavõistlustest osa ja esinesid nüüd asemikkude kogus palvega, et „Natsionaal seeria“ saaks Rootsi esivõistluseks ümberristitud. Samaaegselt esineid seltsid ettepanekuga endist pokaalisüsteemi kaotada. Põhjuseks toodi ette, et paremad seltsid, kes liigavõistlustega seotud, ei saa terminiiraskuste tõttu pokaalivõistlustest osa võtta.

Küsimust kaaluti koosolekul väga külmavereiselt ja asjalikult, ja otsustati endine pokaali-

esivõistlus kaotada. Kuna aga „Natsionaal seeria“ veel tervet maad haaravat mängusüsteemi ei oma, oli väiksete alaliitude esitajate seisukoht, seda seeria esivõistluseks mitte pidada. Selle otsuse võttis ka asemikkude kogu vastu. Nii jääb Rootsi tänavuseks ilma jalgpalliesivõistlusest. Kõigi püüded on siiski praegu juhitud, et võimalikult kiirelt „Natsionaal seeria“ uut määrustikku välja töötada.

— Gaspar, Ungari kõrgushüppe meister, kelle rekord 1.93, loobub tegevspordimisest ja hakkab treeneriks. Gasparil on laialdane kuulsus, tema hüppetiil on üle Euroopa Ungari stiili nime all tuntud. Göteborgi mängudel võitis ta kõrgushüppe ja oli Pariisis viies.

— Soome poksiesivõistlustel tulid meistriteks: kärbeskaalus — E. Sonntag, kukk-kaalus — E. Nikkanen, sulgkaalus — S. Tirinen, kergekaalus — J. Hellström, kerge-keskkaalus — P. Linna-korpi, keskkaalus — V. Ekström, poolraskekaalus — T. Ström.

Võistles üldse 19 poksijat.

— Rootsi-Daani maavõistlustel poksis, tennis ja ping-pongis võitis eelmine kaks ala, tagajärgedega 6:2 ja 5:2, kuna ping-pongis Daani triumfeeris 8:1.

— Praaga DFC on võistlusreisil Shveitsis lõõnud Lausanne'i Sports'i 3:1, Baaselis Old Boys'i 5:1 ja Zürichis kombineeritud meeskonda 7:1.

Pêle-Mêle.

Erich Rademacher,

saksa suurujuja, kes Ameerikas praegu Hoffile sarnanevat triumfi ujumises pühitseb. Rademacheri eriala on rinnaliujumine, mille tehnika ta seni-nägematule kõrgusele olevat arendanud ja ühenduses rikkalikude füüsiliste anne'ega, teiste suur-ujujate poolt saavutamatu tasapinna on loonud. Pea iga esinemine Ameerikas lõpeb tal uue ilma-rekordiga ja väljapaistvate meeste löömisinga.

Sportlaste sünnipäevad:

2. apr.:	Roman Viederfeldt, Kalev	27 a.
6. „	Aleks. Reeder, Tartu Kalev	33 „
11. „	Evald Gern, Tartu Kalev	21 „
12. „	Henry Hopp, Kalev	26 „
15. „	August Madisson, Tõrva Sakala	20 „
	Karl Parek, Sport	23 „
17. „	Julius Golding, Sport	28 „
	Johannes Nõmmik, Tartu Kalev	18 „
	Karl Laas, Tartu Kalev	18 „
	Voldemar Ernesaks, Kalev	23 „
18. „	Aleksander Klumberg, Kalev	27 „
19. „	Johannes Kõlkar, Sport	23 „
	Alfred Mäll, Kalev	19 „

Kongress linnulennult.

Mul seletada pole vaja kus asus see kongressi-maja, siin ainult selgib teie esmis oli mainit hoone se es.

Kaks kantslit oli saalis suures, mis mõlemad üks ühe juures, seal väikses referent käis sees ja suures seisis kella-mees.

Pool kuulajaid käis kroonu vormis ja teine eramehe normis, ja keskel selle kirju sära paar naistki oli eksind ära.

See kongress kestis päeva kolm, et lõpuks saalist kerkis tolm, siis võeti „resolutsid“ vastu, ja igamees võis koju astu.

Veel lõpuks öeldi „hüva ööd!“ siin teinud oleme küll tööd, kui seda kõik saaks realiseeri, siis ausast' kaitseks riigi veeri!“

Juhannes Killip.

Võitlus E. Spordilehe ümber

leidis omapärasel kombel aset Suure-Jaani spordiselts Lembitu peakoosolekul „Sakala“ teatel. Küsimus seisis nimelt selles, kas lehte tellida kohalikule lugemislauale või seltsi varahoidja kätte. Vaieldakse pikemalt. Kardetakse, et kui tellida lugemislauale, siis lehest mõne päeva jooksul rohke lugemise tõttu veel ainult sodi võib järele jääda. Otsustakse siiski viimaks lehe tervist ohverdada, tellida lugemislauale, et rahva seas rohkem propagandat teha spordi kasuks.

Eesti vastuvõtt olümpia komiteesse.

Rahvusvahelise olümpia komitee täidesaatva komisjoni liige Edström on meie spordiorganisatsioonidele saatnud järelepärimise Eesti spordiliikumise ulatavuse, organisatsioonide arvu ja juhtide kohta, et mai algul Lissabonis peetaval rahvusvahelise olümpia komitee istangul ette panna Eestit vastuvõtmiseks nim. komiteesse.

Läti kiri.

K. Leilands püstitas 26. ja 27. märtsil Krause rahvuslistel võistlustel kolm uut Läti rekordi tõstmises: kahega tõuge 140 kg., kahega surumine 110 kg. ja kogusumma 525 kg. Maadlusvõistlustel tulid meistriteks: Polis, Baumans, Rone, Kopmans, Krievs ja Adamsons.

Läti spordiliit hakkab 1. maist välja andma spordiajakirja Latvijas Sports. Väljaandvasse kolleegiumi on valitud: esimees Dikmans, polkovnik Klinsons, õigusteadlane Melbards, dr. Elsbjergs. Vastutavaks toimetajaks saab Ad. Plum ja administraatoriks A. Volfs.

Läti murdmaajooksu esivõistlus, mille pikkus 8350 mtr. andis tagajärgi: 1. Petkevitshs 28.59,6; 2. Erdmans 30.09,9; 3. Bubenko 31.09,0; 4. Lukstins 32.27,4; 5. Durens 32.27,5; 6. Tjaks 33.11,2. Naiste jooksus 2000 mtr. peale võitis Krumina 8.80,0.

25. mail peetakse Berliinis ühenduses igaaastase tänavajooksuga „Quer durch Berlin“ ka jooksu-linnavõistlus Riia-Berliin. Riia poolt esinevad: Motmillers, Zimmermans Bukas.

Ernst Gutmans, Läti kergekaalu poksimeister, läks elukutseliseks ja sõidab Pariisi, kus ta tema enese sõnade järel Carpenteri manageri Descampsi teenistusse astub.

Riia tsirkuses peetakse tshempionaati, kus teiste hulgas esinevad ka Janis Leskinovitsh, Hans Kavan ja eestlased Peterson, Erdman ja Kristof.

Liibavis peetakse juba jalgpallivõistlusi. Pühapäeval, 11. aprillil, lõi Liibavi Olümpia Riia Unioni 3:0.

Ad. Plum.

Tartu Kalevi poksivõistlused,

missugused peeti teisel kevadepühäl, 5. aprillil, end. Ressource'i saalis, osutusid rahvuslisteks, väljakuulutatud rahvusvaheliste asemel, sest oodatavad lätlased ei olnud ilmunud. Selle peale vaatamata kujunesid võistlused huvitavateks, sest osa võtsid peale Tartu poksijate, kergekeskaalu meister Palm, Tall. Sport, kes oma vastaseid kergelt võitis, Tall. Kalevi noored poksijad Rasta, Kuura ja Vaiküll, kelledest Rasta kukk-kaalus esimese auhinna koju viis, teised võistlesid Palmiga ühes kaalus. Paide Järvapõegade Kalberg osutus paberkaalus meister Lesterile heaks vastaseks. Keskaalu tõstja Kukk on märgatavalt ka poksis edenenud, sest võitis oma vastased suurema vaevata. Võistluste paremate paaridena osutusid: paberkaalus Lester—Kalberg, kergekaalus — Meister—Päärberg ja kerge-keskaalus — Vaiküll—Lepikov. Knock-oute oli 2, needki mitte täielikud. Võistlustest võitis osa 19 meest. Arvurikas publik jälgis võistlusi huviga, sealjuures ise temperamentiliselt kaasa elades.

Tehnilised tagajärjed:

Paberkaal: 1. Lester — Tartu Kalevi; 2. Kalberg — Paide Järvapõjad; 3. Klimberg — Tartu Kalevi.

Kukk-kaal: 1. Rasta — Tall. Kalevi; 2. Peterkopp, A. — Tartu Kalevi; 3. Lammas — Tartu NMKÜ.

Kergekaal: 1. Meister — Tartu Kalevi; 2. Päärberg — sama; 3. Kaiv, E. — sama.

Kerge-keskaal: 1. Palm, V. — Tall. Sport; 2. Kuura — Tall. Kalevi; 3. Vaiküll — sama.

Keskaal: 1. Kukk — Tartu Kalevi; 2. Maasing — sama; 3. Langovits — sama.

Poolraskekaal: 1. Ratasepp — Tartu Kalevi; 2. Tarikas — sama; 3. Kasakov — sama.

Ed. Jn.

Prantsuse esivõistlused tõstmises

peeti Japy gümnaasiumi ruumides Sociéte Athletique Montmartroise'i poolt. Väljapaistvam mees oli Arnout, kes kergekaalus püstitas kaks ilma rekordi — kahega rebimine 100 kg. (end. A. Neuland 97,5) ja kahega tõuge 126,5 kg. (end. A. Stadler 125,3 kg.). Üldised tagajärjed olid: sulgkaal — Suvigny 375 kg., Bourdon 370 kg.; kergekaal — Arnout 445 kg.; keskaal — Vibert 440 kg., Leput 420 kg.; poolraskekaal — Rollet 452,5 kg.; raskekaal — Dannoux 475 kg. A. V.

Holland — Shveits

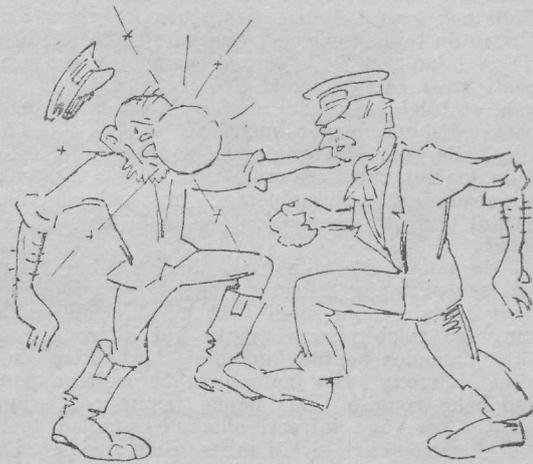
võistlesid jalgpallis 28. märtsil Amsterdamis. Shveitsil oli tules teatud katsemeeskond noortest

Professionalismi tähe all.

E. Jaanvaldti karrikatuurid.

Jalgpallimeeste kompensatsiooninõue on börsiteadete järel fikseeritud 1000 marka mängu pealt.

Sel alal olevat konkurentsi oodata „ekspreside“ ametiühisuse poolt, kes ülesande lubavad märksa odavamata tunnitasu eest täita. Nalja lubavat nad veel suuremal määral pakkuda.

jõududest. Juba kolmandal minutil lõi hollandlane Top esimese värava, mida Ruysch ja Linge 15. ja 42. minutil täiendasid. Teisel poolajal oli mäng tasavägisem, kuid 75. minutil lõi Ruysch 4:0 ja 88. minutil Gielens 5:0. Varematest mängudest on kumbki riik võitnud kolm.

Cambridge — Oxfordi

traditsiooniline sõudevõistlus, mis 77. korda Themsel Putney ja Mortlake'i vahel pidamisele tuli, tõi 4½ miili (6850 mtr.) pikkusel maal võitjaks Cambridge'i meeskonna, nagu läinudki aastal, kes viie paadipikkusega oma vastast lõi. Võitja aeg oli 19.26,0.

Üldse on võistlustel võitnud Oxford 40 korda ja Cambridge 37 korda. Võistlusmaa rekord on 18.21,0, mille Oxford 1909. aastal püstitas.

Sportlaste kongress Mustvees.

Üheaegselt üleriiklise kehalise kasvatuskongressiga leidis Mustvees aset Torma-Lohusuu-Avinurme kihelkondade sportliste organisatsioonide kongress. Ka seal peeti referaate ja võeti vastu resolutsioone põhimõteteliste küsimuste kohta.

Põlevama päevaküsimusena määmmiti seal veel sõnakõlksu „rekordisport“ ja tunnustati seegugene loom kahjulikuks. Leiti tarvilikuks „üldist kehakultuuri arendada“. Edasi otsustati astuda kihelkonna spordiliit ja valiti selle teostamiseks komisjon. Jalgpalli edendamiseks leiti tarvilikuks meeskondade sagedamad kohtamised.

— Türi esivõistlused ping-pongis peeti 2. ja 10. aprillil. Meistriks tuli O. Lõvi, kes finaalis võitis Siki Viirmanni 6:3 ja 8:6. Kolmandale kohale platseeris Herm. Viirmann. Osavõtt võistlusest oli esmakordsuse peale vaatamata ping-pongi alal võrdlemisi elav. Tennisliitu astumise järel on Türi spordiringil kavatsus oma peale võtta Järva esivõistluste korraldamist ping-pongis. T. Kivi.

— Pr. Neppach, Saksa naistennismeister on Saksa tennisliidu poolt diskvalifitseeritud, kuna ta ilma liidu loata Rivieras prantslaste vastu võistles.

— Saksa esivõistlused poksis andsid järgmisi meistreid: kärbeskaal — Ziglarski, kukk-kaal — Mitzel, sulgkaal — Volkmar, kergekaal — Domgörgen, kerge-keskaal — Rieke, keskaal — Müller, poolraskekaal — Sängner, raskekaal — Schönrrath.

— Praaga Sparta tegi lihavõttepühade ajal võistlusreisi, millel ta Viinis WAC'i 3:2 võitis. — Sportvereinigung Fürth mängis Lissabonis sealse Victoriaga 1:1 ja kaotas S. K. Lissabonile 2:3.

— Viini pühadeturniiril lõi Hakoah Amateur'i 1:0 (1:0). Rapid — Slovan mängisid 4:4 (4:0), Amateure — Slovan 3:2 (1:0) ja Hakoah — Rapid 4:3 (3:1). Turniiri võitis seega Hakoah, millele ta enne Ameerika sõitu suurt rõhku pani. Hakoahi president oli saatnud klubile enne võistlust järgmise telegrammi: „Peate tingimata Amateur'i lööma. Olete mulle juba küllalt häbi teinud.“

— Ameerika ujumisesivõistlustel võitis 50 yardi vabalt Daubenspeck 24,2, 220 yardi Arne Borg 2.15,1 (ilmarekord), 220 yardi rinnuli Rademacher 2.46,2 (ilmarekord), Spence 2.46,5, 50

yardi vabalt naistele Ethel Lackie 27,6 (Ameerika rekord), 50 yardi rinnuli naistele 36,0 (Ameerika rekord).

— Luis Firpo võitis Buenos Airesis euroopameistri Spalla punktidega. 1923. aastal sai Spalla Firpo käest 14. roundil knock outi.

— Clarence Houser heitis Stanfordini ülikooli võistlustel ketast 48.62,5, mis uus ilma rekord.

— Allan Eriksson heitis Rootsis ketast 44.80 paremaga ja 86.60 kogusummas. Barney hüppas sisevõistlustel kõrgust 1.86.

— Charles Paddock jooksis Stanfordini ülikooli võistlustel 100 yardi 9,6, vaatamata, et ta ainult 1 nädal oli treenerinud.

— Norra meistriteks poksis on tulnud: kärbeskaal — Öjvind, kukk-kaal — Nöstdal, sulgkaal — Pedersen, kergekaal — Johansen, kerge-keskaal — Hansen, keskaal — Christensen, poolraskekaal — Thorsen. Ilmameister Poratle ei olnud ükski vastane ilmunud ja seepärast jäi mees ilma raskekaalu meistri tiitlita.

— Jooks üle 650 klm. Preisi linn Lyck pühitses hiljuti oma 500-aastast juubelit. Sel puhul pidi riigipresidendi Hindenburgile üks linna mälestusdokument üle antama. Jooksja Dziaelnik võitis oma peale selle dokumendi Berliini viia. Ta jooksis tõesti need 650 klm. läbi ja andis dokumendi presidendile üle. Et ta juba Berliinis oli, siis lubas ta ka Bedarffi 10 km. Saksa rekordi purustada. Hulk inimesi kogus Charlottenburgi L. C. platsile, et imejooksjat vaadata. Suur oli aga kõikide pettumus, kui uuest rekordist midagi välja ei tulnud. Mees tarvitas nimelt maa katmiseks 39 m. 19 s. Seda aega näitab aga iga algaja. A. V.

O.-ü. „ESTO“

Tallinn, Pikk tän. 47,
Telefon 10-02,

on kõige täielikum ja suurem kodumaa spordiriistade kauplus.

Soovitab ainult esimesejärgu headuses tarbeid kodu- ja välismaade pa:: rematest tehastest. ::

Juhannes Killipi kongressi-kiri.

Juba olid lehtedes teated ja saadeti spordiseltsidele kutsed, et peale pühi kohe peetakse Tallinna suur keheline kasvatus kongress ära. Et see on teine kongress niisugune ja hirmus tähtis ja laiaulatuslik ja et see esimene kongress peeti kuus aastat tagasi. No mina mõtlesin siis kah, et tuleb ikka kongressile sõita, et muidu ei peeta sind nagu spordimehekski või nii. Ja sõit-singi siis kah. Kiirrongiga ei saanud tulla, tulin selle loigisejaga või nagu teda rahvas kutsus, piimarongiga; sellesamusega, mis kell pool üks päeval Tartust välja sõidab ja kell 10 Tallinna jõuab.

No saingi siis pika sõidu järgi Tallinna. Aga ega see pikk aeg sellest ei tule, et rong aeglasmalt sõidab, nagu mõni vast arvab. Vale puha, rong ise tuleb niisama ruttu kui kiirrongi, ainult jaamadest peatub kauemini. Ja küllap see nimi „kiirrong“ vist jaamaülemate poolt on pandud selle rongile, mis nende jaama ees väga vähe, s. o. väga kiiresti oma seismist teeb. Nii et sõna „kiir“ ei käi mitte sõidu, vaid seismise kohta, mida igaüks tänasest peale teadku.

Heakene küll, sain Tallinna. Et ma vastu ööd kusagile minna ei osanud, siis mõtlesin, et lähen õige jaama ja küsin mõne käest kuskohal kõige ligem ja parem võõrastemaja asub. Läk-singi. Aga seal jaamas kõndisin ettevaatlikult ja hoidsin taskurätti suu ees, et mitte kogemata ei sülitaks — see maksab seal sada marka. Ka paberossi- ja tikuotsad on hinnatud ä mk. 100.— peale. Kelteri käest küsisin võõrastemaja, see juhatas Nunne tänava „Imperiaali“.

Läksin siis „Imperiaali“. Seal anti mulle tuba number kaheksa (s. o. minu eeloleval suvel loodetav tagajärg kaugushüppes). Vastuvõtt oli väga külm: kraadiklaas toaseinal näitas kõigest kaheksa kraadi; õnn veel, et sooja. Pändi küll puud ahju ja tuli otsa, aga ega see nii pea ei mõjunud. Kui voodi heitsin, oli ikka veel külm, kui hommikul ärkasin, no siis oli vähekesi soojem.

Mul on juba kord niisugune rumal harjumus, et hommikuti tahan süüa. Kui ei saa, siis kõhus kohe nagu puuduks midagi. Na siis tellisin kah natike. Aga kui selle natikese eest raha ära maksin, siis vaatasin, et rahakotis kohe nagu puuduks midagi.

Aga see ei käi sugugi kongressiloo hulka, sel-lepärast lõpetan selle loo ja asun järgmise päevakorra punkti juure.

Seesinane kongress peeti Raua tänava ääres asuvas uues algkoolimajas. Selles pragudega koolimajas, mis ühtelugu vajuma pidi. Sinna-pääs on kaunis kerge — kuigi sull tänava nime täpselt meele ei ole — mäletad et oli midagi rauda või tina või vaske või, aga selgesti ei tea — ega sellest lugu pole, kättesaad õige koha siiski. Sest siin Tallinnas on see tänavate-kraam nii lõpmata hästi korraldatud: kõik metallid on ühes paigas ja jooksevad üksteisest risti ja põigiti läbi. Samuti on grupeeritud ka igasugu aja-viljad ja põllutööproduktid, nagu heinad, jahu jne.

Aga see on ikka üks kangesti suur ja tore maja küll see Raua tänava algkoolihoone. Ega vist meie kodumaal ega ta ligemas naabruseski sarnast toredat algkoolimaja ei ole!

Kui ma saali sisse astusin — kongress pidi kell kümme algama — oli kell alles pool. Ma kohe vaatasin, et kus need praod on, et kas on nii suured, et paistab valgust läbi. Aga ei paist-nud. See tähendab, pragusid ei paistnudki, aru-saadavalt muidugi ka valgust mitte. Siis läksin saalist välja ja hakkasin seda koolimaja sisemust uurima. Igal uksele oli plakat peal, samuti oli ka treppide juures ära tähendatud, mitmendal korral sa asud. Päriskongressil oli asi.

No viimaks sai kell kümme ja ma läksin saali. Pool saali oli täis igasugustes vormides sõjaväe-lasi, teise poole täitis kaunis kirju eraisikute hulk. Isegi õrnemasoo esitajaid oli mõningaid.

Varsti algas ka kongress. Ma leidsin Betlemi kätte — aineke mees, kes on kah Tartust ja aka-deemilisest spordiklubist ja istusin selle kõrvale. Kõige esmalt asus kõnetooli üks väga auväärt välimusega noorepoolne vanahärra ja avas kongressi. Nagu ma pärast teada sain, oli see Spordi Keskkliidu esimees hra Tõnson. Peale selle valiti kõiksugu ametimehi ja siis hakati tervitama. Neid tervitajaid oli kole palju ja nad rääkisid kõik hirmus ilusasti. Peaegu nagu Tartu Koolinoorsoo Liidu juhataja seal bi-ba-bo banke-til. Aga kõik need kõned olid pikad. Erandiks, ja väga meeldivaks erandiks oli ainult üks härra, kes pukk minnes ütles et, vott, tervitan kah kongressi Eesti Spordi Keskkliidu nimel ja hahitus.

Kui see kolepikk tervituste joru läbi sai, siis läksin ma linna, Betlem ei tulnud, tema valiti sekretariaati ja jäi pildistusele.

Need tänavate nimelauad on seal toredad küll. Ja praktilised. Pole tänavat taga ega kedagi. Muudkui aga loe lakooniliselt nagu muistne spartlane: Raud, Tina, Vase, Terase, Hõbeda jne. Ja sinna taha mõtle siis uulits või tänav või prospekt, või mis aga ise tahad. Aavik muidugi mõtleb „kuja“. Las mõelda. Sildid seda ei keela. Ainult üks tänav on naljakalt ristitud, sest tänavanurgal seisab: Villem Reimann. Ja niipalju kui mina neid Tallinna tänavasid lugelin, olid tänavate nimetused puha omastavas käändes, välja arvatud ainult Reimann. Aga eks ole ju välja-võtted aina kinnituseks reeglile. Aga muidu on imelikud nimed neil Tallinna linnajagudel, nagu: Kassisaba, Pelgulinna, Sibulaküla jne. Ja kohe linnaplaanil trükitud kah nii.

Aga need trammid on toredad. Ma esmalt mõtlesin et on tulekahju kusagil, sest Tartus teeb ainult tuletoorje auto sarnast kellaääralt kui Tallinna trammid. Aga kui pärast ära harjusin, siis muutusid need hääled päris koduseks.

See samune kongress kestis kolm päeva. Aga küll sai mõnel istungil nalja. (Ma neid tõsiselt asju suurest ei kuulnudki, teadsin juba, et õnu Tammer nad pärast nii kui nii puha lehte paneb.) Kui mõne referaadi järele läbirääkimised alga-sid, siis käisid need sõnavõtjad kõik järgimööda kõnetoolis ja rääkisid kõiksugu asju. Tartlane Antson rääkis suure paatosega, et meie kaitses-väes sõdureid õpetatakse äraiganenud saksa riis-tadel võimlema ja lastakse kahekümne minutite kaupa joosta gaasimaskid ees. Üks leitnant rääkis kole imelikult mingisuguse ruumi mahutu-sust, üks preili rääkis, et Soomes mõned naised muud ei pidavat tegemagi, kui käivat maad pidi ringi ja asutavat spordiseltse (kah amet!), ja üks õpetaja rääkis, et poisid ronivat puu otsa. Siis läks kõnetooli ka see mees, kes nii lühidalt tervitas. Aga siis rääkis ta pikalt. Vehkis kätega, ja lubas igal rõõvikul, kes meie kodumaa pinna peale kas või jalavarbagagi astub, nuti maha võtta. Selle peale aplodeeriti koledal kombel. Ja siis rääkis ta veel, et poisid ei tee sporti — muudkui shimmitavad aga õhtuti Harjus ja Virus. Ka leidis tarviliku olevat kõik plekisepa-ja muud poisid sportima panna, mispeale heaks-kiitvalt aplodeeriti. Diplomeeritud Kalamees kur-tis, et popsidele ei antavat maad jne. jne. jne.

Pärast, kui kongressipäev lõppes, läksin selle nutivõtja härraga koos tüki maad. Oli väga lahke mees. Ja kui meile Harju ja Viru tänaval shim-mipoisid karjakaupa vastu tulid, siis lubas ta nad kongressile asitõendustena näha tuua.

Kongressi lõupäeva õhtul olid NMTÜ saalis sportgruppide demonstratsioonid, mis väga kenad välja nägid.

Aga seal kongressil räägiti ikka kasulikke ja häid asju küll. Jõuti otsusele, et ideaalne võimle-misõpetaja peab olema igal spordialal nagu oma kodus. Et vanadest olla sarnaselt väga vähe ja noori tulla selleks kasvatada ja väljamaale õp-pima saata. Ja siis mõtlesin ma eneses noore kalevlase Olaf Topmanni peale, kes küll praegu vist üks kõigile nõuetele vastavamatest on. Mees on üks Tallinna parem võimleja. Kergespordis on ta täielik: 16-sentimeetrilise pikkuse juures hüppab kõrgust 165, teivast 3.00, sada meetrit jook-seb maha ajaga 11.6, 110 mtr. tõkkeid 17.8. Kõige selle lisaks mängib ta Nõmme „Kalju“ A mees-konnas jalgpalli. No kui sellest mehest peale vastavate pedagoogiliste kogemuste omandamist väljamaal ideaalset õpetajat ei saa, pole õigustki maailmas. Ja küll neid teisi nooremaid kah tuleb.

Laupäeval ja pühapäeval käisin Tallinna spordiseltsides. Spordi juures mängiti ping-pongi ja saalis tantsiti, Kalevis oli palju tube, igas toas mitu lauda, iga laua juures istus neli meest ja mängis marjaasi.

Muidu on aga Tallinn üks väga ilus linn ja temas leidub palju vaatamisvääriksid, nii ajaloo-lase kui kunstniku seisukohalt, nii et väljamaa-laste sellekohased kiitused mitte tuulele rajatud ei ole.

Juhannes Killip.

Ostan

igasuguseid spordi- ja võimlemistar-beid (väljaarvatud veespordi abinõud).

Asjade nimetus ühes hinnaga teatada kirjalikult: Nõmme, Torni tän. 9. Musta-mäe poodi märgusõna „Sport“ all.

— Göteborgis peetud sisevõistlustel hüppasid G. Barney ja G. Lindskog hooga kõrgust 1.80, A. Venander hoota kõrgust 1.53 ja hoota kaugust 3.13. Hiljem suurendas veel V. oma tagajärge 1.54 peale. 1.57-st puudus vähe.

Kiirjooksust.

(1. lehekülje järg.)

üle poole enese keharaskuse ei tohi tõusta ega kunaski väsimuseni viia. Kohased on edasi kõik harjutused, mis kiirust arenda-vad. Siia kuulub jooksusamm kohal, mis aeglasemalt algab ja viimase võimaliku kiirusega lõpeb. Ringijooksul on soovitatav vaheldamisi üsna pikki ja lühikesi samme võtta. Ka rippumine rekil ja rootsi sei-nal ühes vahelduva põlvetoetamisega rinna-kõrguseni mitmesuguses tempos on soovi-tav. Nendele harjutustele, mida ma tal-vel kaks korda nädalal saalis teen, tuleb lisaks veel harjutus, mida ma vaatamata, kas suvi või tali, iga päev teen ja mida ma kaaluvalt tähtsa ettevalmistusena igale kiirjooksjale soovitan: Võetakse jooksu-asend. Jalad on umbes 1½ peopesa laiust üksteisest, keha puusadest veidi ettepoole paenutatud, pea püsti, lõug veidi õieli, käed umbes õige nurga all kõveras ja keha ligi, sõrmed kergelt rusikas. 1. harjutus: Vahelduv käte ülesvibu-tamine ette, puusast kuni silmade kõrgu-seni. Ettevitutava käe õlga paenuta-takse veidi. Liigutuse hoog on käe ette-vitutamises, mitte tagasiviimises. 2. har-jutus: Vahelduv reite ülestõstmine ku-ni horisontaaljooneni, kusjuures sää-r jääb passiivseks. Jala mahapanemisel vedrutab kergelt päkk, kand ei puutu põ-randat. Jõud pannakse reie ülestõstmisse, kuna reielihaste tugevusest esimeses joo-nes hea stiil ripub. 3. harjutus: Jooks kohal, ühendades 1. ja 2. harjutust. Jookstakse ainult pakkadel, liikmed töö-tavad vedrutavalt vaevalt kuuldaval sam-mul. Hüpet ei tohi olla. Kui võimalik, harjutatagu peegli ees.

Siseorganide tugevdamiseks harras-tan ma talvel murdmaajooksu, ilma et ma sel alal siiski võistleksin. Kel võimalik, lasku ennast võimalikult sagedasti mas-seerida ja pangu eriti rõhku jalgade hõo-rumisele. Suvehooajal pean ma seda üheks tähtsamaks eeltingimuseks edule.

Treeninguviis ja kestvus.

Mina harjutan kaks korda nädalas, kui pühapäeval võistlus on, siis harilikult teisipäeviti ja neljapäeviti. Treening on mõlemal päeval ühesugune. Ma algan ker-ge ringjooksuga, et keha soojaks ajada ja lihaseid pehmeks, teha. Treeningu-kaaslastena eelistan ma kahte algajat, kel rohkem vaba aega ja minu korraldusi täi-davad. Startide juures, mida ma kuus kuni seitse korda teen, õhutavad nad mind etteantud meetrite tõttu kohe tugevale algtempole. Kes stardis küllalt ei püüa, sel ei pruugi seda üldse harjutada. Siis tuleb poolkõva 250 mtr. jooks. Temaga püüan ma ilmadega kohaneda, iga il-maga tugevat tempot arendada. Tarvilise tempojaotuse olen ma enesele igakord juba ette kindlaks teinud. Lõpuks jooksen ma veel tasa ühe ringi.

Ma pean tähendama, et ma treeningul kunaski tugevasti ei jookse, vaid seda täielikult pooltugevaks võib nimetada. Kui ma tähtsaks pean iga neljateistkümnepäeva kuni kolme nädala jooksul kord võistelda, siis sünnib see kas isiklistest ko-hustustest või kohustustest seltsi vastu.

— Soome tööväliliidu maadlusesivõistlusel tulid meistriteks: kärbeskaal — M. Nurmi, sulgkaal — F. Kokko, kergekaal — M. Saarikoski, kesk-kaal — V. Kajander, poolraskekaal — V. Salo-nen, raskekaal — O. Meisvuori.